

Največja angleška bojna ladja uničena

Ladja Hood je šlo v morje več kot 1,300 mornarjev. Angleške bojne ladje zdaj zasledujejo nemško bojno ladjo Bismarck, ki je potopila Hood s strelom v skladišče municije.

London, 24. maja. — Nekje med Greenlandijo in Islandijo prišlo do boja med angleškimi in nemškimi bojnimi ladjami. Nemška bojna ladja Bismarck je oddala usodopolni strel v največjo bojno ladjo na svetu, angleško Hood. Strel je pogodil ladjo v skladišče za municije. Ladja se je razletela na drobne vrvice. Boje se, da je utonile najmanj 1,300 mornarjev. Nemška Bismarck je bila v boju poškodovana in zdaj jo zasledujejo angleške bojne ladje. Ker ima ladja najmanj 1,400 milj najbližjega nemškega pristanišča, upajo Angleži Bismarck dohiteti.

Angleški mornariški krogi ugibljujejo, če je na odprtem morju tudi nemška bojna ladja Tirpitz, sestrska ladja Bismarcka, ki sta bili dograjeni letos v istem času. Obe ladji sta se izmuznili mimo angleške blokade ob norveški obali v Atlantik. Hood je bila dograjena leta 1920 in je veljala Anglijo \$30,000,000. Leta 1929 in 1930 je bila prenovljena. Bila je zelo hitra ladja, ki je lahko plula z brzino 32 vozlov na uro.

Hood je druga velika bojna ladja, ki jo je izgubila Anglija v tej vojni. Prva je bila Royal Oak, ki je bila torpedirana v pristanišču Scapa Flow po nemški podmornici 14. oktobra 1939. Anglija ima še vedno 15 glavnih bojnih ladij, 13 navadnih bojnih ladij in dve bojni križarki.

Berlin, 24. maja. — Vsa Nemčija je danes praznovala zmago nad angleško mornarico, kateri je potopila bojno ladjo Hood in poškodovala neko drugo bojno ladjo. Nazijski krogi napovedujejo zdaj, da se bodo zagnali z vso silo na angleško brodogradnjo, ki je največja obramba Anglije in drugič, da bodo poslali vse svoje brodogradnje na Atlantik, da uniči vse, kar bo vozilo po morju pomoč iz Amerike.

Nemci pravijo, da se nova nemška mornarica zdaj lahko pomeri z angleško in da bo zloмила angleško oblast na morju. Z ladjo Bismarck je nemška mornarica dokazala, da lahko uniči najtrdnjše angleške bojne ladje. To je bilo prvič v zgodovini, da sta se spoprijeli dve taki ladji kot je bila Hood in Bismarck z direktnim napadom.

Sinko je!
Pri družini Mr. in Mrs. John Merhar, 1127 E. 66. St. se je ustavila teta štorcklja in jih obdarila s krepkim sinčkom. Oče je jako vesel, ker bo imel zdaj pomočnika pri popravljanju pisalnih strojev. Čestitamo!

ŠTRUKTOR IN UČENEC STA NAŠLA MORT Z LETALOM, KI JE PADLO NA TLA

Wichita, Kans.—William Woodward, star 20 let, je učil voziti letalo, je hotel biti letalski inštruktor, John Kenward, mu je hotel to preprečiti. Vnel se je med njimi boj visoko v zraku, toda letalo je tresčilo na zemljo. Pri čemer sta bila oba ubit. Woodward je hotel ob šestih urah odpeljati letalo iz hangarja. Imel ga je že zunaj, ko ga prihitel Blanpied in skočil na letalo in od tam v no-

Nemški vohuni so bili prišli na Grško in na Kreto pred armado

Captown, Afrika.—Ameriški časnikarski poročevalec Robert St. John, ki je bil v Jugoslaviji ob času nemškega vpada, piše zdaj, kako so nemški petokolonci delovali v Grčiji in zdaj na otoku Kreto. Ti nemški vohuni in agitatorji so bili prišli na Grško še pred zadnjo zimo, ko se svetu še sanjalo ni, da bo Hitler napadel Grčijo. Tam so vohunili in sabotirali vso zimo in pripravljali pot nemški armadi.

Ko je nemška armada vpadla v Jugoslavijo in potem v Grčijo, so dobili povelje iz Berlina naj odide na otok Kreto. Takoj so se podali na pot pomešani med grškimi begunci. Nekateri so prepeljali na otok celo angleške ladje, ne da bi to vedele, seveda.

Ves zadnji mesec so hodili kot grški begunci po otoku in si ga ogledovali ter poročali o položaju na otoku, o obrambnih pripravah in vsem drugim po radiju v Berlin. Nekaj teh vohunov so Angleži dobili v roke in jim vzeli radijske aparate.

Nek angleški častnik je pripovedoval, kako so neprestano prihajali begunci na otok v malih čolnih, od 10 do 50 v čolnu. Med njimi so bili ubegli Romunci, Jugoslavani, Bolgari in Grki, kot so izjavili. Ker so rekli, da so svoje papirje izgubili na begu, je bilo težko najti med njimi nemške vohune.

Devet ubitih v železniški nesreči

Sandusky, O.—Včeraj je udaril vlak v avto, v katerem je bilo devet oseb, med temi štiri otroci. Vseh devet je bilo ubitih. Doma so bili iz Saginaw, Mich. in so bili na obisku pri prijateljih v Rochwood, Ohio. Kot se poroča, je vozil avto neki Edmund Jurczak, ki je kupil avto šele zadnji petek v Detroitu.

Raje smrt kot sužnost

Do leta 1814 je bila Ragusa z okolico samostojna država. (Ragusa je današnji Dubrovnik, sedaj last Italije). Leta 1814 je prišla Ragusa pod avstrijsko oblast. Vse plemiške družine v mestu so tedaj sklenile, da ne bodo več rodile otrok, da bi bili sužnji Avstrije. Vsa dekleta so odšla v samostan in noben fantov se ni poročil. Tako so res izumrle vse stare plemiške družine.

KO JE BIL DOVOLJ SUH, JE UŠEL

Philadelphia. — Včasih pa le prav pride, če je človek suh. Na tukajšnji policijski postaji je čakal na obravnavo nek vlomilec. Rad bi bil ušel, pa ni mogel skozi križe v oknu, ker je bil predebel. Pa je začel stradati. V enem mesecu je shujšal od 168 funtov na 130 in potem je ušel.

Otroški bicikelj

Izpred hiše na 1152 E. 63. St., ali v bližini Norwood in Carl Ave. je bil odpeljan otroški bicikelj. Če kdo ve zanj, je prošnja, da ga pripelje nazaj družini J. Slogar, 1152 E. 63. St.

Proslava 35 letnice obstoja slovenske župnije v Collinwoodu se je lepo završila

Včeraj so župljani fare Marina, gl. tajnik SDZ, Anton Grdin, predsednik North American banke in konzul dr. Mally, ki je čestital fari k tako lepemu napredku ter se zahvalil cerkvenemu zboru Iliriji za dar \$25.00 za odpomoč Jugoslaviji. Poudarjal je, da bi morali narodni domovi povsod, kot to delajo v Collinwoodu, delati roka v roki z duhovniki.

Gdč. Marie Tomarič in Mary Sever sta zelo lepo zapeli v duetu "Pomlad," ženski zbor Ilirija je pod vodstvom g. Martina Rakarja ubrano prepeval latinsko mašo in na koncu zapel prelepo majniško pesem.

Takoj po maši je bil pa slavnostni banket, katerega se je udeležilo nad 350 oseb. Od čč. duhovščine so bili navzoči: msgr. Hribar, g. kanonik Oman in gg: Slaje, Virant, Čelesnik, Baraga, Baznik in Krisko.

Po okusnem kosilu, pri katerem so servirala brhka naša dekleta, je prevzel mesto stolovratelja Rev. Baraga, ki je program zelo spretno in duhovito vodil. Program je odprla Ilirija s "Planinsko rožo" in "Na mnoga leta." Stolovratelj je nato predstavil malo deklico Marjetko Lavrič, ki je v pogumnih besedah čestitala fari k 35 letnici v imenu šolske mladine. Zatem je govoril domači župnik msgr. Hribar, ki je poudarjal važnost cerkve, ki je nekako središče naših Slovencev, nekaj njih dom od rojstva pa do groba. Zahvalil se je faranom za lepo slovo in trud za faro.

V iskrenih besedah je čestital faranom k 35 letnici g. kanonik Oman. Rev. Baraga je nato predstavil vse ostale gg. duhovnike in pozval k besedi Rev. Milana Slajeta, župnika iz Loraina, nekdanjega pomožnega župnika pri Marije Vnebovzeti. Govornik je v kremenitih besedah risal težave slovenskih župnij v Ameriki v začetku naseljevanja našega naroda tukaj. Pokazal je na velike zasluge msgr. Hribarja za collinwoodsko župnijo in na sijajen napredek v župniji zadnjih 20 let. To kažejo zlasti številna slovenska društva, ki so ustanovljena na katoliški podlagi. Poudarjal je zlasti važnost farne šole, kjer se vzgaja mladina za bodoče stebre župnije, pa tudi bodoče stebre naših društev.

Stolovratelj je prebral brzojavne čestitke od obeh škofov in od Rev. A. Bombacha, ki se niso mogli udeležiti radi zaposlenosti. Gdč. Betty Raddell je s svojim lepim sopranom zapela romanco "Delavčeva hči," a mala Irene Walter je deklamirala čestitke k 35 letnici, besedilo zložil Ivan Zupan, urednik Glasila KSKJ.

Lovrenc Leskovec je govoril v imenu cerkvenih odbornikov in izročil čestitke od direktorija Slovenskega doma, katerega predsednik je. Poudarjal je, da direktorij in farno vodstvo vedno složno delujeta roka v roko za napredek obeh podjetij. Stolovratelj je nato predstavil dva navzoča pionirja fare, Luka Terčka, ki je bil prvi kolektor in Charles Skebeta, ki je bil prvi ministrant in prvi cerkovnik.

Nato je bilo predstavljenih nekaj zunanjih gostov, kot urednik Glasila KSKJ Ivan Zupan, urednik Ameriške Domovine J. Debevec, dr. Mike Oman, vrhovni zdravnik KSKJ, John Gor-

nik, gl. tajnik SDZ, Anton Grdin, predsednik North American banke in konzul dr. Mally, ki je čestital fari k tako lepemu napredku ter se zahvalil cerkvenemu zboru Iliriji za dar \$25.00 za odpomoč Jugoslaviji. Poudarjal je, da bi morali narodni domovi povsod, kot to delajo v Collinwoodu, delati roka v roki z duhovniki.

Gdč. Marie Tomarič in Mary Sever sta zelo lepo zapeli v duetu "Pomlad," ženski zbor Ilirija je pod vodstvom g. Martina Rakarja ubrano prepeval latinsko mašo in na koncu zapel prelepo majniško pesem.

Kot zadnji govornik je bil Rev. Joseph Čelesnik, ki je poudarjal, da je ponosen na to faro in hvaležen usodi, ki ga je postavila tukaj kot duhovnika. Izraža upanje, da bo vladala med farnim vodstvom in župljani še naprej tako lepa zastopnost in da bodo še naprej tako neumorno delali za napredek fare.

Stolovratelj je nato zaključil slavnost. Poudarjal je vredno na tem mestu, da je bil to eden onih redkih banketov, kjer je vladal pravi red in pa pozornost. Ljudje so sedeli skoro pet ur pri mizah, a med govori niso slišali niti najmanjšega šuma, ali premikanja stolov. Občinstvo se je vedlo zares dostojno in vzorno, kar je napravilo na navzoče goste zelo lep vtis.

Župljanom Marije Vnebovzete pa ključmo: le tako naprej za svojo tako lepo napredujočo faro in čez kratkih 15 let bomo združeni skupaj veselili praznovanja zlati jubilej.

ITALIJANI SO VSE POBRALI NAŠIM

V Cleveland je dospelo pismo iz Turjaka na Dolenjskem. Poštni pečat kaže datum 5. maja in v Cleveland je dospelo pismo z značno pošto že 16. maja. V pismu pišejo, da so Italijani našim vse pobrali in da je nastala strašna draginja. Tako stane par juncev, ki niso niti godni še za vprego, 12,000 dinarjev. (Radi važnih vzrokov ne smemo povedati imena prejemnika pisma, niti odpošiljatelja).

Raje v smrt kot bi bil deportiran

Union City, N. J. — Siegfried Jacks, star 51 let, se je oni dan ustrelil, ker se je bal, da ga bodo ameriške oblasti izgnale domov v Nemčijo, katere državljan je bil. Pri lanski registraciji nezdravljanov je izjavil, da se piše William Weibolds. Pozneje je pa pisal justičnemu oddelku vlade, da to ni njegovo pravo ime, ampak da je pravo ime Jacks.

Slon se je splašil

V clevelandskem zverinjaku se je včeraj popoldne splašil sicer krotak slon Osa, ki je ravno nesel v košari na hrbtu šest otrok. S tovorom jo je udaril nazaj proti hlevu, njegovi pazniki pa za njim. Ljudje, ki jih je bilo polno v parku, so se naglo umaknili, da ne bi prišli slonu pod noge. Vrata v hlev so bila odprta, toda podboji so bili prenizki, da bi šla skozi tudi košara. Ta je zadela v podboj, pas se je pretrgal in košara z otroci vred se je zvrnila po tleh. K sreči je bil slonu tesno za petami paznik Cherry, ki je prestregel košaro in otroke ter tako preprečil večjo nesrečo. Otroci so dobili le manjše poškodbe.

V četrtek in petek se bo vršil evharistični kongres v Painesville, O.

Cleveland, O. — Nadškof Joseph Schrembs je določil vsako leto dva dni za evharistični kongres v tem ali onem mestu škofije. Za letos je določeno mesto Painesville, O., kjer se bo vršil kongres v četrtek in petek tega tedna.

Pričetek evharističnega kongresa bo v četrtek zvečer ob 7:30, ko se bo pričela sveta ura v Marijini cerkvi v Painesville. V istem času bo sveta ura v 13 drugih cerkvah v Lake in Ashtabula okraju, ki spadajo v to dekanijo. Po otvoritvenih obredih bodo imela društva Najsvetejšega Imena nočno češčenje do sedmih v petek zjutraj. V četrtek o polnoči bo pa nadškof Joseph Schrembs daroval sv. mašo v Recreation parku, kjer bo postavljen oltar.

V petek dopoldne ob desetih bo pa v istem parku slovesna sv. maša, katero bo daroval škof McFadden. Kongres bo zaključen s procesijo od Marijine cerkve do parka. Pri procesiji bodo sodelovala vsa uniformirana društva škofije, enako tudi narodne noše raznih narodnosti. V parku bo blagoslov z Najsvetejšim. V odboru, ki bo uredil vse potrebno za procesijo, je tudi Rev. Ludvik Virant iz Madisona.

V četrtek in petek pričakujejo na tisoče in tisoče katoličanov v Painesville iz vseh krajev države in tudi iz sosednih držav.

V Albaniji so streljali na laškega kralja

Rim, 24. maja.—Ko se je vozil v avtu italijanski kralj Viktor Emanuel za albanskim premierjem Verlacijem, je Grk Mihailoff oddal nanju več strel, toda noben ni zadel. Časopisje trdi, da so bili strelji namenjeni premierju. Kralj se je bil vrnil 17. maja iz Albanije, toda vest o nameravanem atentatu niso dali v javnost ves teden. Napadalec bo prišel pred vojaško sodnijo.

Ladje so odplule iz Gibraltarja

Madrid. — Špansko časopisje poroča, da so naenkrat odplule vse angleške bojne ladje na Atlantik, ki so bile vkrcane v gibraltarskem pristanišču. Med temi ladjami je tudi ena, ki nosi letala, ostale so lažjega tipa.

Nov grob

Danes zjutraj je umrla Mrs. Margaret Marolt, stanujoča na 14511 Thames Ave. Pogreb ima v oskrbi pogrebni zavod August F. Svetek. Čas pogreba in drugo bo naznanjeno pozneje.

Iz bolnišnice

Anton Brodnik, 1105 E. 64. St. se je vrnil iz bolnišnice in prijatelji ga lahko zdaj obiščejo na domu.

VEHOVEC PRIPOROČA AVTOBUSNO PROGO OD KONCA 185 CESTE DO MESTA

Nocoj bo predložil councilman 32. varda, Anton Vehovec, v mestni zbornici predlog, ki naj da družbi ulične železnice pravico vpeljati ekspresno avtobusno vožnjo po Lake Shore boulevardu. Ta vožnja naj bi se pričela koncem 185. ceste pri boulevardu, skozi Bratenahl do 9. ceste, po 9 cesti do Superior Ave. in okrog starega poštnega

Boj za Kreto

Angleška letala so zopet posegla v boj. Nemška letala naprej vozijo parašutarje na otok.

ZA POSEST OTOKA SE BIJE KRVAV BOJ

Kaira, Egipt. — Kljub strašni izgubi Nemci ne odnehajo, ampak naprej in naprej dovažajo nove čete za otok Kreto, za katerega se bje boj na življenje in smrt. Natančnejših poročil z otoka sicer ni, toda toliko se zatrjuje, da je položaj za obrambovoce nekoliko boljši. Najbolj vroč boj se bje za zrakoplovno pristanišče pri Malemi, katerega imajo v rokah Nemci in kamor skušajo Nemci pripeljati največ vojakov.

Položaj za branitelje je še vedno zelo resen, ker nemška letala, ki vozijo novo vojaštvo ne kažejo, da bi odnehali.

Iz Egipta so priletela na pomoč angleška letala. V enem samem dnevu so ta letala sklatila 14 nemških transportnih letal.

Dasi Angleži še vedno izražajo upanje, da bodo ubranili Kreto, pa istočasno sodijo, da bi bila izguba Krete resna nevarnost za otok Malto in Ciper v Sredozemlju, a obenem tudi velika nevarnost za angleško bojno mornarico v Sredozemskem morju.

Najnovejša poročila javljajo, da je prišel s Krete v Egipt grški kralj Jurij, ki je le s težavo ušel nemškim parašutarjem. S kraljem so tudi njegovi ministri.

Zed. države potrošijo 37 milijonov dolarjev na dan za oboroževanje

Washington. — Zakladnica Zed. držav izda vsak dan ogromno vsoto za oboroževanje in sicer \$37,380,941.67 vsak dan v letu. Direktno samo za orožje in vojni material gre \$28,204,597.67, kar je najvišja vsota v zgodovini Zed. držav, ki bi šla za oboroževanje. Vsako sekundo gre iz federalne blagajne za orožje \$299.82.

Značilno pri tem je pa to, da v tem, ko vlada izda vsak dan 37 milijonov dolarjev za orožje, pa dobi v blagajno samo okrog 19 milijonov. Tako se vsak dan bolj več vrzel med stroški in dohodki in dežela vedno bolj leze v dolg.

Nesreča pri delu

Matt Zulič, 1046 E. 67. St. se je ponesečil v tovarni pri delu. Nahaja se v St. Luke's bolnišnici. Upamo, da se bo kmalu pozdravljen vrnil domov.

Važna seja jutri

Klub Ljubljana bo imel jutri večer ob 7:30 jako važno sejo. Navzočnost vsega članstva je potrebna.

Od 140. ceste bi bila progna na ekspresnem sistemu. Od 185. ceste ali od Euclid Beacha bi veljala vožnja 15 centov. Busi bi vozili samo ob delovnikih, a od 185. ceste do Euclid Beacha tudi ob nedeljah in praznikih. Pasažirji bi lahko prestopili z busov na ulično železnico in obratno.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
8117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po razmašilih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo, celo leto, \$7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
European subscription, \$7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 123 Mon., May 26, 1941

Kjer demokracija kliče vojake pod orožje

Prvič v zgodovini Zed. držav je vpeljana obvezna vojaška vežba ali služba v mirnem času. Mnogo je bilo krika in vika proti temu češ, da bo naša demokratska Unija izgubila s tem svoje demokratske principe in postala vojaška država kot so većina druge po svetu. Mnogo jih je pa bilo, ki se s tem popolnoma strinjajo trdeč, da so časi taki, da morajo biti tudi demokracije pripravljene braniti z orožjem svojo zemljo in svobodo.

Najbrže bo ostala obvezna vojaška služba tudi v demokratski Ameriki za vedno. Večina Amerikancev vidi veliko nevarnost za deželo v teh časih, ko nimajo mednarodne postave nobene veljave več, ko nimajo prijateljske in nenapadne pogodbe nobenega pomena in ko državne meje za napadalca niso nobena zapreka več. In v takih časih se je znašla Amerika skoro brez armade. Naša sreča, da sovražnik v bližnji bodočnosti ne bo mogel do nas in v tem času bomo pa tudi mi že imeli svojo dobro oboroženo in dovolj številno armado.

Pri tem ni mišljena toliko stalna armada, kot je mišljena trenirana rezerva. Vojaki, ki so zdaj klicani v armado, bodo dobili v 12 mesecih dovolj pojma v rabi orožja in drugih vojaških umetnostih, da bodo v slučaju sile lahko takoj prišli za orožje. Zato je bila pa določena samo 12 mesečna vojaška vežba, da se trenira kolikor mogoče velika in dobro izučena rezerva. Vsak, ki služi zdaj vojake, bo ostal potem še 10 let v rezervi.

Vsak treznomisleč človek mora pritrđiti, da morajo imeti tudi Zed. države močno armado, ker še vedno velja pravilo, da boš ohranil mir le tedaj, če si tako oborožen, da se te ne bo upal nihče napasti.

Dočim v drugih deželah ne velja noben izgovor in fanta vojaških let nihče ne vpraša, če hoče k vojakom ali ne, če je sposoben, pa smo v tej naši Uniji še vedno tako demokratski, da ima vsak pravico pri naborni komisiji povedati vzroke, zakaj bi ne smel biti poklican v armado. V Nemčiji, Italiji, Rusiji, Japonski in drugod bi se takim izgovorom smejali. Prav za prav bi si jih nihče ne upal izreči. Tukaj pa ima še vedno vsak pravico povedati, zapisati in zahtevati svoje pravice, v kolikor se jih že upošteva. Razume se, da bomo morali tudi tukaj počasi napeti drugačne strune, da nas prevelika demokracija ne zadavi.

Da bodo naši čitatelji videli, kakšne vzroke navajajo moški pri nabornih komisijah, naj jih tukaj nekaj nevedemo. Mnogo fantov se je naglo poročilo, ko je prišla obvezna vojaška služba v veljavo. Mislili so, da je zakonsko življenje prijetnejše kot pa pri vojakih. Neke naborna komisija je prejela od neke take novopečene zakonske ženske sledeče pismo: "Poročila sem fanta, da bi bil oproščen vojašine. Toda kmalu mi je ušel k vojakom. Lepo vas prosim, pošljite mi ga takoj nazaj!"

Nek baletni plešalec je zahteval oprosteno od vojašine z vzrokom, da mu bodo vojaški čevlji pokvarili prste na nogah in da bo s tem izgubil svoj poklic.

Nek močan hrust je pri naborni komisiji udaril po mizi in kričal: "Če me naborna komisija ne oprosti, bom šel naravnost do predsednika. Jaz sem odločen, da se borim — za svoje pravice!"

Nek drug je popisal dvajset strani papirja ter pojasnjeval, zakaj ne mara k vojakom. Rekel je, da je tekom zadnje ruske revolucije videl toliko strašnega, da se mu od takrat studi vsako orožje.

Neka mati je prišla s sinom k naborni komisiji in jo prosila, naj sina oproste, ker ne more in ne sme videti kri. Povedala je, da je bil nekoč v kinu, kjer je slika kazala nek tepež. "Mojega sina je to tako pretreslo, da je omedlel," je povedala skrbna mamica.

Nek zamorski glasbenik je prosil, naj ga ne pokličejo še k vojakom, ker pravkar dela na neki kompoziciji.

Nek Kitajec v New Yorku je povedal naborni komisiji, da bo slab vojak, ker ne razume nobene besedice angleščine. Toda slučajno je bil navzoč preiskovalni zdravnik, ki je povedal, da mu je "otrok nebeškega Sinu" odgovarjal na vprašanja v perfektni angleščini.

Neka mlada žena je prišla k naborni komisiji in vprašala za pojasnilo, če lahko toži za ločitev zakona, ako bo vzet njen mož k vojakom.

Neka mati je prišla k naborni komisiji in zahtevala denar za vožnjo, da bo šla obiskat svojega sina v taborišče v Texas.

So pa zopet slučaj, kjer fantje zahtevajo, da se jih vzame k vojakom. To so zlasti taki, ki so bili rojeni v inozemstvu in taki, ki hočejo pokazati svoj patriotizem do svoje nove domovine. Naj navedemo še par takih slučajev.

Nek nabornik, ki je imel ravno še dovolj zob, da je bil lahko potrjen, je šel od nabornika in naletel na grupo fantov na vogalu, ki so se norčevali iz armade. Rekrut je stopil v debato in par minut zatem je imel dva zoba premalo za vojake.

Ko je neka mati zvedela, da je sin napravil prošnjo za oprostitev vojašine, je pisala naborni komisiji: "Lepo vas prosim, vzemite ga k vojakom. Pije, igra in ne da nobenega centa doma. Morda ga bo vojaščina poboljšala."

Nek fant je bil oproščen, ker je bil edina opora materi.

Današnji položaj Jugoslavije

Predavanje g. Bogdana Radice v Katedrali znanosti v Pittsburghu

G. Bogdan Radica, ki je šef Dopisništva Centralnega tisk. urada v Washingtonu in znan hrvaški intelektualca pa književnik, je imel, dne 23. aprila, času zelo primerno in zanimivo predavanje o današnji Jugoslaviji v jugoslovanski sobi Katedrale znanosti v Pittsburghu, Pa., pred izbranim poslušalstvom.

G. B. Radica je v prvem delu svojega predavanja obrazložil politiko jugoslovanske nevtarnosti, položaja Jugoslavije tik pred vojno, za časa vojne ter pojasnil vse tiste elemente, ki so bili na delu pred nemškimi napadom na Jugoslavijo. On je posebno poudaril važnost Grčije za odpor Balkana. Razložil je razloge in vzroke, ki so bivšo jugoslovansko vladno dovedli do kapitulacije na Dunaju ter raztolmačil pomen državnega prevrata od dne 27. marca. Rekel je, da je bil državni prevrat izključno delo naroda, ker ni maral sprejeti politike kapitulacije, ki mu jo je vsilil del odgovornih krogov. Narod se je instinktivno in idealno uprl dobro se zavedajoč, da je prišel čas, ko ima iti dežela po poti obrambe neodvisnosti, svobode in narodne časti. Z državnim prevratom od 27. marca je ljudstvo zaokrenilo Jugoslavijo zopet na pot tradicionalne politike.

Govorec o vojni Jugoslavije in nemškem napadu na Beograd je g. Radica rekel sledeče:

"Rušenje Beograda predstavlja ne samo eno najbolj tragičnih strani totalitarne vojne, ki so si jo Nemci zamislili za popolno zrušenje človeštva, civilizacije in vseh kulturnih pridobitev, nego tudi živ dokaz, da je hotel g. Hitler na ta način kaznovati tisto lepo belo mesto, iz katerega so celemu slovanstvu na jugu Evrope in Balkana neprestano zlasti v turških in avstrijskih časih prihajali vsi ideali svobode, neodvisnosti in zedinjenja vsega južnega slovanstva. S porušenjem Beograda je skušal nemški napadalec kakor poprej s porušenjem slovske Varšave in z decimiranjem pa ubijanjem svobodne Prage zrušiti srce južnega slovanstva, čigar ime še nadalje sveti kakor svetel in bel kašipot v velikem mraku, ki se je razgrnil nad celim Balkanom.

Beograd ostane za nas slijan simbol naše srečne preteklosti in naše še srečnejše bodočnosti.

Na razvalinah Beograda se bo zgradil nov svet, nova poštenjša in svobodnejša Jugoslavija, ki bo resnična mati vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, in nova pa sijajnejša demokratska in svobodna Evropa. Beograd se ne more izgubiti v razvalinah. Iz današnjih razvalin se bo ozdignil vse lepši in sijajnejši, kakor je še kdaj bil. Kajti on je tedaj, ko so vsi že dvomili o idealih in načelih demokracije pa človekovega dostojanstva, povzdignil glas svoj in celega naroda za svobodo in neodvisnost človeka.

Ko je g. B. Radica prešel na današnji položaj nato, ko je otiščena sila pogazila svobodni narod v njegovi pravični borbi za narodno neodvisnost, je rekel, da se mu zdi v tem tragičnem trenutku potrebno kot Hrvatju povedati svoje mišljenje v obliki iskrenega in odprtega izprašanja vesti o tem, kar bi moralo biti stališče vsakega Hrvata glede na boj, ki ga Jugoslavija bojuje sedaj v vzajemnosti z vsemi civiliziranimi narodi kakor tudi z Združenimi državami ameriškimi in Anglijo.

"Ustanovitev tako zvane 'neodvisne' hrvatske države v Zagrebu — je dejal g. Radica — je tako važen dogodek po svoji ne-

gativni vrednosti, da mora že sedaj vsak Hrvat zavzeti najodločnejše in najjasnejše stališče. Jugoslavija je nastala kot narodna in zgodovinska potreba Srbov, Hrvatov, in Slovencev za zedinjenje. Ona je logičen rezultat zgodovinskih naporov treh južnoslovanskih narodov, ki so že od svojih najbolj oddaljenih zgodovinskih dob sem težili za zedinjenjem. Njen moderni temelj je bil postavljen v Krfski deklaraciji, ko so se predstavniki Srbov, Hrvatov in Slovencev odločili za to, da si ustanovijo Jugoslavijo pod zaščito zaveznikov Velike Britanije, Francije in Amerike.

Krfska deklaracija je Carta Magna jugoslovanskega zedinjenja. Notranja ureditev Jugoslavije ni določena v njej, ali podarjeno pa je, da se bo Jugoslavija uredila v svoji notranjosti na podlagi svobodnega odločanja narodov. Vstop Hrvatov v Jugoslavijo, oziroma pravzaprav njihov pristanek k temu, da se zedinijo s Srbi, je bil storjen po zakonitih predstavnikih hrvaškega naroda, ki so dne prvega decembra, 1918., predstavljali zakonito večino hrvaškega naroda. Tako so Hrvatje, pa bilo to že s Krfsko deklaracijo ali pa s svobodnim pristankom k temu, da se zedinijo s Kraljevino Srbijo, dali zadosti dokazov o svojem pristajanju k temu, da živijo skupno s Srbi in Slovenci v eni skupni državi, pridrževaje si pravico do tega, da rešijo vprašanje svojega notranjega življenja s Srbi v okviru Jugoslavije, znotraj jugoslovanskih meja.

"Hrvatje so v teku dvajsetih let Jugoslavije nekajkrat sodelovali z belgradskimi vladami, prevzemali odgovornost v najvišjih državnih funkcijah in večkrat dali zadosti dokazov za to, da se ima usoda Hrvatov in Hrvaške reševati izključno le v okviru obstoječe Jugoslavije. Vsa borba Hrvaške kmečke stranke, ki je zavzemala jako velike proporcije, je bila vedno usmerjena v pravcu notranje borbe, idoče za tem, da organizira državo Jugoslavijo na podlagi načel federalistične demokracije.

Hrvaška kmečka stranka je vedno naglašala, da je usoda hrvaškega naroda osredotočena ne samo v Jugoslaviji, nego tudi v zedinjenju z Bolgarijo in v ustanovitvi vseslovanske države na Balkanu. V smerih takšne politike Stefana Radića se je nadaljevala tudi politika Vladka Mačka. Dr. Vladko Maček je šel za tem, da izjavi vso svojo borbo proti belgradski vladi vedno v pravcu splošne borbe, pa je zato iskal sodelovanja ne samo pri Srbih iz Hrvaške, nego tudi pri srbskih opozicijskih strankah iz Srbije. Dvakrat je bil g. Vladko Maček na volitvah načelnik celotne jugoslovanske opozicije, s čimer je dal dovolj dokazov za svoje jasne namene, da se broba hrvaške neodvisnosti postavi izključno na teren Jugoslavije.

Tu pojasni g. Radica razmerje Hrvatov do šestega januarja, ko je prišlo do ustvarjanja hrvaške emigracije, ter pravi, da sta bili dve hrvaški emigraciji, in sicer legalna, ki jo je vodil g. dr. Juraj Krnjević in ki je šla za tem, da se ima hrvaško vprašanje rešiti v okviru Jugoslavije, in pa nepostavna hrvaška emigracija, kateri je bil za vodnika g. dr. Ante Pavelić v službi fašistične Italije. Mussolinijeva fašistična Italija je skušala že od prvega začetka razbiti Jugoslavijo. Zato je Kralj Aleksander naredil svoj državni prevrat računaje na to, da bo prej ali slej

Pa je pripeljal mater k naborni komisiji, ki je rekla, da sin lahko gre, ker ona je bila učiteljica in lahko zopet dobi službo. Naborna komisija je rekla, naj najprej dobi službo, potem bo šel pa sin lahko k vojakom.

prisiljen braniti Jugoslavijo pred italijansko pohlepnostjo. Nasprotno Mazziniju, ki je mislil, da je usoda Italije določena v pravcu svobodnega in neodvisnega Balkana, kjer se bodo polagoma in povsem naravno stvorile majhne države, med katerimi bo pač morala biti največja ona Južnih Slovanov, s katero mora Italija sodelovati, je Mussolini nadaljeval politiko avstro-ogrške monarhije "Divide et impera" ter si na vse kripnje prizadeval razbiti Jugoslavijo najprej znotraj in potem pa še zunaj. V ta namen je vzel Mussolini v najem Antona Pavelića, ki je mogel v Italiji povsem svobodno ustanovljati svoje vstaške organizacije, naperjene proti jugoslovanski celoti in idoče za tem, da zrušijo Jugoslavijo. S tem gibanjem ni imel niti dr. Vladko Maček, niti ne dr. Juraj Krnjević nikakšne zveze.

G. Radica je razgalil z dokumenti v roki vse politične zločine, ki jih je dr. Pavelić počenjal v Jugoslaviji od liškega (v Liki) upora pa do marseillskega atentata in iz katerih se jasno vidi, da je g. Pavelić vse to delal izključno le Mussolinijevi Italiji v korist. Pečaje se z zgodovinskim razvojem Starčevićeve ideje pove g. Radica, da je tudi celo Ante Starčević v svoji formuli, da so Srbi in Hrvatje pravoslavne vere, mislil, da bi morali Srbi in Hrvatje sodelovati in živeti v eni skupni državi. In kakor sta brata Anton in Stefan Radić, tako je tudi Franjo Supilo utiral pot hrvaški inteligenci v pravcu sodelovanja s Srbi in Slovenci v enotni Jugoslaviji. Vrh tega je med hrvaško kmečko stranko in fašistično-nacistično Pavelićevo manjšino globoka ideološka in socialna razlika. Med tem ko meni hrvaški kmečki pokret, da je usoda hrvaškega naroda določena v svobodni, agrarni, ekonomično napredni in demokratski Jugoslaviji, sloneči na principih, na katere se naslanja politično življenje Severne Amerike in Anglije, veruje Pavelićevska manjšina v fašizem ter misli, da se mora hrvaški narod udeleževati v najtemnejši socialni in duševni reakciji, ki si jo prizadevata nacistična Nemčija in fašistična Italija siloma napraviti Evropi.

G. B. Radica preide na položaj Jugoslavije tik pred nemškim napadom ter reče sledeče: "Dr. Vladko Maček je potem, ko je prišlo do popolnega pojasnjenja med njim in vlado generala Simovića, pristal k temu, da vzame popolno udeležbo v novi vladi, ki jo je zatele nemška nasilnost, čeprav je bila pripravljena preiskati celo zadevo ter najti pot za sporazum z Nemčijo in Italijo v pravcu miru in ohranitve popolne državne in narodne samostojnosti. Situacija je bila tik pred nemškim navalom na Jugoslavijo povsem jasna s političnega in vojaškega vidika. S te ali one strani ni bila Jugoslavija nikoli bolj logična in jasnejša stavba volje svojih narodov. Njo so predstavljali v vojski in vladi vsi deli in vsi odgovorni ljudje.

Kakšno je stališče g. drja. Mačka po proglasu tako zvane 'neodvisne' hrvatske države, tega nihče natanko ne ve, ker ni dal o tem ne on, ne legitima vlada nobenega uradnega obvestila. Vsa poročila so prišla iz Pešte in Berlina in se morajo imeti za potvorbe nemške propagande, ki si prizadeva dati svojemu nelegalnemu aktu nemogoči zakoniti značaj, ker se pač dobro zaveda dejstva, da ne morejo taki tipi in profesionalni ubijalci kraljev in političnih ljudi, kakor je Pavelić, nikoli dati svobodni javnosti dovolj dokazov za pravoveljavno državno prevrata, ki so ga izvedli v Zagrebu. Ali jasno pa je, da je dr. Maček, čeprav je ostal na Hrvaškem iz kakršnihkoli osebnih razlogov, odločno proti Paveliću, ker ni njegovo ime v Pavelićevi vladi

nikoder omenjeno, niti ne nobeno ime njegovih ljudi, med tem ko se zanesljivo ve, da so vsi hrv. ministri člani HSS z vlado gen. Simovića v izgnanstvu, med katerimi je tudi glav. taj. HSS g. dr. J. Krnjević.

Vsa prizadevanja vseh najboljših, najznamenitejših in najodgovornejših hrv. ljudi v preteklosti in sedanosti so vedno težila za tem, da ustvarijo samostojno in neodvisno jugoslov. državo, v kateri bi bili Hrvatje enakopravni s Srbi. Ta država bi morala biti delo svobodne in neodvisne demokracije Evrope, v kateri bi bili Hrvatje načela pravičnosti, svobode in človeških pravic. Hrvaški narod, ki je prežet z demokratskimi čustvi, kakor sta tudi srbski in slovenski, ne more živeti kot samostojna, kulturna, ekonomična, politična, narodna in gospodarska enota v totalitarni in podjarmljeni Evropi, v kateri bi moral kot suženj Nemčije in Italije igrati nesrečno vlogo Slovaške. Kajti ta tako zvana "neodvisna hrvaška država," ki se ji je Nemčija drznila dati označbo "neodvisnosti," je bila stvorjena v Zagrebu v najbolj tragičnem trenutku celega jugoslov. sveta, ko sta stoletna osvajačevalca, nemški in laški, udarila na samostojnost celokupnega jugoslovanskega slovanstva v prizadevanju, da zbršeta z lica zemlje Srbe in Slovence.

Nemški cilj je jasen: ustanovitev vazalske in suženjske hrv. države, ki bi se razprostirala malone od Ljubljane pa skoro do Beograda, države, v kateri bi bila večina srbska in ki bi več ne predstavljala tega, kar je nekaj predstavljal majhna Srbija-Pijemont svobodnega in neodvisnega južnega slovanstva—nego ozemlje, s katerega bi se odpravilo vse južno slovanstvo in vse stoletno prizadevanje treh narodov za edinstvo.

Kakšna je ta samostojna hrv. država, v kateri ni že od prvega dneva njenega obstanka Dalmacije? G. Pavelić je za imaginaren in čarovniški tvor prodal Italiji najstarejšo hrvaško pokrajino Dalmacijo, kjer je vzniknila prva hrv. država, v kateri se je ustvarila prva naša hrv. in jugoslov. politična, kulturna in književna samostojnost. Gg. Gajda in Ansaldo že pravita, kako so fašistični vojaki vrnili Italiji Dalmacijo, ki ji gre že od Rima in Beneške. Mi vemo, kaj to pomeni. Povrnitev v 1915. in 1918., ko je ženaljal Hrvat Franjo Supilo odkril londonski pakt, v katerem je Italija zahtevala Dalmacijo, ki smo jo z veliko muko in velikimi napori naše diplomacije Supila in Trumbića, z naporom naših najodličnejših hrv. izseljencev in s krvjo srbske vojske in jugoslov. dobrovoljcev izvojevali od Wilsona in amer. demokracije. Ali naj znači ustanovitev hrv. države poleg odprave Jugoslavije tudi likvidacijo najvažnejšega in najpotrebnejšega organa hrvaškega naroda?

Kar edino še preostaja vsem Hrvatom v starem kraju in tukaj, je to, da sedaj nemudoma obsodijo takšno hrv. državo, ki nasprotuje zgodovinskim aspiracijam ne samo srbskega in slovenskega naroda, nego tudi hrvaškega, hrvaškega, ker predstavlja črn in strašen madež na telesu Jugoslavije. V tej hrv. državi kakor tudi v Slovaškiji bo vsa nemška razdiralna mašina osredotočena proti celokupnemu slovanstvu. Zato hrv. narod ne more in ne sme prevzeti nase te strašne zgodovinske odgovornosti in postati rabelj svobode in neodvisnosti celokupnega slovanstva sveta na Balkanu. Potemtakem ne more taka hrv. država, pa naj kdo v Zagrebu ali iz proste volje ali pa pod pritiskom nemške zasedbe pristane k njej aktivno in pasivno, javno in na tihem sodelovaje, predstavljati niti za hrv. narod niti za Hrvatje v svobodni Ame-

riki ne države, ne Hrvaške, ne namena, ne cilja.

Pavelićeva hrv. država predstavlja grob vseh naših stoletnih teženj, da si ustvarimo v enakopravni enoti z brati Srbi in Slovenci veliko Jugoslavijo, v kateri bodo nekega dne prej ali slej, tudi bratje Bolgari in ki mora predstavljati svobodni prostor v demokratski Evropi, koder bodo jugoslov. narodi sodelovali pri grajenju svobodne in neodvisne Evrope. Z ustanovitvijo hrv. države v Zagrebu so zanikani in poplavljeni ideali Petra Kržižanića, Gundulića, Marulića, Starčevića, Gaja, Štrosmajerja, Supila, Antona in Stefana Radića, in ideali, o katerih je znal Vladko Maček tako lepo povedati, da so nas preko njih ustvarjanje dovedli od hrvaštva do jugoslovanske in do vseslovanske.

Hrvaški narod ne more prevzeti vloge izdajalca, ki je prevzel Pavelić, vloga izdajalca, ki jo je prevzel Tiso v imenu Slovaške, ker bi bil to, ko izpostavljen strašni usodi, bi lahko pomenila njegovo popolno eklipso z lica evropske bodočnosti. Hrvatje so ponosni na to, da so zaeno s Srbi in Slovenci v zakoniti vladi Kralja Petra in generala Simovića in hrvaški ministri.

Jugoslavija more zaenkrat izginiti. G. Hitler in g. Mussolini moreta v samovoljnem in nasilniškem novem redu, ki ga delata s silo, nasilnostjo in zbrisanostjo z lica evrop. zemlje, v kateri bi bila večina srbska in ki bi več ne predstavljala tega, kar je nekaj predstavljal majhna Srbija-Pijemont svobodnega in neodvisnega južnega slovanstva—nego ozemlje, s katerega bi se odpravilo vse južno slovanstvo in vse stoletno prizadevanje treh narodov za edinstvo.

Kakšna je ta samostojna hrv. država, v kateri ni že od prvega dneva njenega obstanka Dalmacije? G. Pavelić je za imaginaren in čarovniški tvor prodal Italiji najstarejšo hrvaško pokrajino Dalmacijo, kjer je vzniknila prva hrv. država, v kateri se je ustvarila prva naša hrv. in jugoslov. politična, kulturna in književna samostojnost. Gg. Gajda in Ansaldo že pravita, kako so fašistični vojaki vrnili Italiji Dalmacijo, ki ji gre že od Rima in Beneške. Mi vemo, kaj to pomeni. Povrnitev v 1915. in 1918., ko je ženaljal Hrvat Franjo Supilo odkril londonski pakt, v katerem je Italija zahtevala Dalmacijo, ki smo jo z veliko muko in velikimi napori naše diplomacije Supila in Trumbića, z naporom naših najodličnejših hrv. izseljencev in s krvjo srbske vojske in jugoslov. dobrovoljcev izvojevali od Wilsona in amer. demokracije. Ali naj znači ustanovitev hrv. države poleg odprave Jugoslavije tudi likvidacijo najvažnejšega in najpotrebnejšega organa hrvaškega naroda?

Kar edino še preostaja vsem Hrvatom v starem kraju in tukaj, je to, da sedaj nemudoma obsodijo takšno hrv. državo, ki nasprotuje zgodovinskim aspiracijam ne samo srbskega in slovenskega naroda, nego tudi hrvaškega, hrvaškega, ker predstavlja črn in strašen madež na telesu Jugoslavije. V tej hrv. državi kakor tudi v Slovaškiji bo vsa nemška razdiralna mašina osredotočena proti celokupnemu slovanstvu. Zato hrv. narod ne more in ne sme prevzeti nase te strašne zgodovinske odgovornosti in postati rabelj svobode in neodvisnosti celokupnega slovanstva sveta na Balkanu. Potemtakem ne more taka hrv. država, pa naj kdo v Zagrebu ali iz proste volje ali pa pod pritiskom nemške zasedbe pristane k njej aktivno in pasivno, javno in na tihem sodelovaje, predstavljati niti za hrv. narod niti za Hrvatje v svobodni Ame-

Zaključujoč svoje predavanje je g. B. Radica naslovil: "Amerikance jugoslov. pokolice uja tele besede:

Jugoslavije ni več sedaj Raztrgana je od tujih zaslednih podjarmljena z vojskami njihovih osvajačevalcev. Ali Jugoslavija je danes v svojem duhu bolj svobodna in resničnejša, kakor je bila še kdaj poprej. Vi, ki imate srečo in ta veliki privilegij, živite v tej veliki demokratski ki je poklicana, da reče zadnja beseda v veliki borbi sveta za zavladanje tistih idealov, za katerih sloni civilizacija, za katerih rate posvetiti Jugoslaviji v gnanstvu. Radi vas mi sedaj čutimo, da more naša Jugoslavija viji v teh dneh izgnanstva in živeti, dihati, delovati in se pomagati. Vaša javnost, vaš tisk naj storita, kakor storila amer. javnost in amer. tisk, ter pojmita, da je Jugoslavija s svojim državnim pravom od 27. marca stopila v svet bodno vzajemništvo vseh ljudskih narodov, ki se borijo za principe demokracije in socialne pravičnosti ne samo v Evropi, nego tudi na vseh celinah sveta.

V imenu tega mi čutim danes, da morejo naši Amerikanci zaeno z Ameriko odigrati zgodovinsko vlogo v tej svetli sliki, ko se imajo zgraditi novi temelji svobodnejšega enakopravnijšega in zadovoljnejšega človeštva.

(Dopisništvo Centralnega tiskovnega urada pod Kraljevem poslanstvom v Washington, D. C.)

IZ DOMOVINE
Tudi konja zadane klopčice. Nenavadna nesreča se je zgodila v Kopalčki ulici v Mariboru. V voz s premožnim voznikom konj se je sredi ceste porušil na tla ter pri priti porušil živinozdravnika je izjavil, da žival zadela srčna kap.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

Pa zmotil sem se. Nekdo je nekaj povedal, Meltonov glas je bil. Drugi, ženski glas, mu odgovorjal.

Neslišno sva stopila bliže. Vgrnil sem rogoznico za nekaj centimetrov.

Videl sem v prostorno sobo. Stene so bile deloma zidane, deloma živa skala, nekdanji kazični žleb, ki ga je Lopez naredil v sobe in obzidal. Srečnoba je stala lesena, sirovo desek zbita miza, sveča je gorela na njej, poleg so stali dve sirovo sirovi iz vej zbiti stoli. Na mizi poleg sveče sta ležala samokresa in lovski nož.

Desni steni sta viseli dve puščici in poleg torba, najbrž so bitni nje naboj. V kotu na levi je bilo razgrnjeno odeje, ki je bilo Meltonovo ležišče, na njem je bilo, kakor mi je poplajalo v mislih, nekaj, kar je bilo za mizo je sedel Melton, poleg njega, med mizo in vrati, je stala stara Indijanka, vprazor ženske grdosti in odurnosti.

Prav tedaj je dejal Melton Indijanki v že omenjeni mešanici angleškega, indijanskega in španskega jezika:

—Se vama pač zelo toži za ker toliko poprašuješ, kam si jo djal? —

—Toži —? je zahreščala Indijanka. —Kaj šč! Še veseli sva, ni mi več! Ni marala za namizne pa za njo ne.

Najbrž sta govorila o Juditini ne? Te bo še bolj veselilo, če ti povem, da se ne povrne več.

—Sami sta, sami bodeta govorila, sami odsej. Glejta, da mi zvesto služite! Bogato bom nagradil.

—Zvesto vam bova služili, kajti mnogim lepim reči nama obljubili in mož bodete!

—Nisem se utegnil brigati za njeno klicanje, paziti sem moral na Meltona. Zgrabil je namreč za stol, za edino orožje, ki mu je bilo še na razpolago, ostudno zaklel in ga mislil vreči v mene. Pa podskočil sem ga, ga zgrabil za stegna, dvignil in vrget v steno, da se je ves polomljen zrušil na tla.

Na hodniku je ženski glas nekaj zaklical. Melton je mislil vstati, pa že sem bil pri njem, stisnil sem ga za vrat, z nogami me je suval od sebe, ni se mu posrečilo. Mimbrenjo je prihitel, omamil je rdečo babnico s krepkim udarcem po glavi. V kotu je ležalo jermenje, zvezala sva Meltonu roke in noge. Pol nezavesten je bil.

—Ostani v sobi! Ven moram. Zunaj se nekaj godi —.

Skočil sem na hodnik. Na vitlu so rožljale verige. Odgrnil sem svetiljko in se v dolgih skokih poganjalo po preduhu.

Ko sem prispel do vitla, je pravkar odvijala verigo staraka, po svoji odurni grdosti čisto podobna oni v Meltonovi sobi. Še nekaj obratov in veriga se je odvila. Videl sem, da ne visi neposredno na vitlu, ampak na močnem, spletenem jermenu, in še preden sem utegnil zabraniti, je staraka prerazela, jermen — in z gromkim rožljanjem je zaropotala veriga v globine.

Živ človek je ni mogel več potegniti kvišku. Tedaj šele sem razumel Meltonove besede: "Saj vesta, kaj morata storiti —! Za tak slučaj leži na vitlu pripravljen nož —."

Ako bi pretila Almadenu nevarnost in bi se ne dalo več za braniti dostopa sovražniku, je bilo ženskama naročeno, da morata vitel odvititi in prerezati jermen, če bi tega posadka sama že ne bila opravila. Po lestvi se je prišlo samo do vitla, v rudnik pa le z dvigalom. Ako je dvigalo z verigo vred ležalo spodaj v rovu, vsaj za nekaj dni ni bilo mogoče priti v globino, ujetniki so morali gladi poginiti in niso mogli pričati zoper Meltona —.

(Dalje prihodnjic)

Freizkušena zdravila proti glavobolu

Mandel's Headache Tabs

Ustavi glavobol

Uredi želodec

Ojači živce

Opomoč ženskemu zdravju

CENA 50¢

MANDEL DRUG STORE SLOVENSKA LEKARNA 15702 Waterloo Rd. CLEVELAND, O. Pošiljamo tudi po pošti

1941	MAY	1941				
Sa	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

MAJ

27.—Svetovidski oder priredi angleško predstavo v šolski dvorani.

31.—Godba fare sv. Vida ima svoj spomladanski koncert v dvorani nove šole sv. Vida.

JUNIJ

1.—"Slovenski dan" v Euclidu (31. maja in 1. junija) v popolni slovenskem pesniku Ivanu Zormanu.

1.—Piknik društva sv. Reš. Telesa fare sv. Lovrenca na Basta's Grove, Turney Rd.

8.—Klub planinskih delavcev ima piknik na Gabreškovi farmah v Harpersfield, O.

8.—Društvo sv. Križa, št. 214 KSKJ ima piknik na prostorih SND na 6818 Denison Ave.

15.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ piknik na Pintarjevi farmi.

15.—Društvo Napredek, št. 132 ABZ ima piknik na Stuškovih prostorih v Wickliffe, O.

22.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ ima piknik na Pintarjevih prostorih v Euclidu.

22.—Društvo Združeni bratje št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuškovih farmi.

22.—Krožek podružnice št. 41 SZZ blagoslovi bandero. Zvečer bo pleš v SDD na Waterloo Rd.

29.—Piknik fare sv. Lovrenca na Basta Grove, Turney Rd.

29.—Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 71 ABZ priredi piknik na Stuškovih farmi v Wickliffe, Ohio.

29.—Jugoslovanski dan priredi Jugoslovanski nar. dom, W. 130 St. in McGowan Ave., West Park; začetek ob dveh popoldne.

29.—Društvo Ložka Dolina priredi piknik na Anton Debevčevih farmah v South Madison, Ohio.

JULIJ

4.—Four Points Tavern pri-

redi piknik na Stuškovih farmi v Wickliffe, O.

13.—Piknik Slovenske združne zveze na Močilnikarjevi farmi.

13.—Skupna društva fare sv. Vida imajo piknik na Pintarjevi farmi.

13.—Društvo Brooklynski Slovenci, št. 48 SDZ priredi piknik v SND na 6818 Denison Ave.

20.—Pevski zbor Slovan priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

20.—Pevsko društvo Zvon priredi vrtno veselico na prostorih Slovenskega doma, 6818 Denison Ave.

27.—Slovenski groceristi in mesarji piknik na Pintarjevi farmi.

AVGUST

3.—Farni piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.

3.—Društvo Soča, št. 26 SDZ ima piknik na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

17.—Piknik Združenih mladinskih pevskih zborov na farmi SNPJ.

24.—Vseslovenski katoliški shod priredi Zveza društev Najsv. Imena na Brae Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

SEPTEMBER

1.—Godba fare sv. Vida ima piknik na Brae-Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

27.—Proslava 20 letnice društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, s parado, slavnostnimi obredi v cerkvi Marije Vnebovzete, banket in varietni program v Slovenskem domu na Holmes Ave.

OKTOBER

11.—Društvo Collinwoodske Slovence št. 22 SDZ proslavlja 20 letnico obstanka z banketom v Slovenskem domu na Holmes Ave.

18.—Društvo Clevelandski

Slovenci, št. 14 SDZ priredi plesno veselico v Twilight dvorani.

19.—Podružnica št. 47 SZZ obhaja 10 letnico obstanka v SND na 80. cesti.

19.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete obhaja 25 letnico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

25.—Podružnica Slovenske moške zveze št. 3 zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

25.—Slovenska zadružna zveza priredi plesno veselico v SDD na Waterloo Rd.

25.—Društvo Danica, št. 11 SDZ priredi plesno veselico v SND na St. Clair Ave.

26.—Pevski zbor društva Zvon priredi svoj redni jesenski koncert v SND na 80. cesti.

NOVEMBER

8.—Plesna veselica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

16.—Mladinski pevski zbor Črčki priredi koncert v SND na 80. cesti.

16.—Društvo Slovenski dom št. 6 SDZ obhaja 30 letnico obstoja v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

29.—Društvo Ložka Dolina priredi veliko plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

DECEMBER

14.—Pevski zbor Slovan priredi koncert v SDD na Waterloo Rd.

21.—Božičnica mladinskega pevskega zbora Škrjančki v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

IZ DOMOVINE

—Mengeški orožniki prijeli tata goveje živine. Ze lansko leto v oktobru je bil na prav premeten način iz hleva posestnika Rozmana Stefana iz Vižmarji pri št. Vidu ukraden lep vol, težak približno 600 kg v vrednosti 7000 dinarjev. Tatvina je bila objavljena vsem orožniškim postajam, ljubljanski mitničarji tudi vodstvu mestne klavnice v Ljubljani. Vendar se tedaj ni posrečilo prijati tata. Pred kratkim je sledila druga tatvina vola in sicer iz hleva posestnika Ba-

lantiča Vinkota iz Most pri Kamniku, ki je bil tudi oškodovan za približno 6500 dinarjev. Oba vola sta bila prodana v Ljubljano znanima mesarjema. Ker pa je bilo vodstvo ljubljanske mestne klavnice pravočasno obveščeno o ponovni tatvini vola s prošnjo, naj, ako bi bil kakšen vol opisane barve in približne teže pripeljan v tamkajšnjo klavnico, o tem takoj obvesti orožniško postajo v Mengšu. In res se je kmalu pojavil možakar, ki je prodal vola po smešno nizki ceni 5.50 din za kilogram, dočim je cena 9 do 11 dinarjev. Moža so pridržali tako dolgo, da je prispel v Ljubljano komandir orožniške postaje g. Šetina Franc v spremstvu še enega orožnika in sta prijela tata. Vol pa je zaenkrat ušel smrti. Pri zasliševanju je že večkrat kaznovani Ježek Iv., star komaj 20 let, doma iz Hrustja, občina D. M. v Polju, po kratkem oklevanju obe tatvini priznal. Ker pa sta orožnika pri žepni preiskavi našla še dva potna lista, je priznal, da je imel namen ukrasti še dva vola in sicer pri posestniku Jeraju v Vodcah in posestniku Jenku iz Gmajnice, kar pa so mu preprečili ponoči fantje na vasi.

—Kako daleč frči kroglja iz samokresa. Na Obrežni cesti nad Dravo je kidal v Studenih sneg občinski delavec Ivan Haber. Naenkrat ga je v desnem licu nekaj spelko in že se mu je ulila iz ust kri. S krvjo vred pa je izpljunil tudi kroglo pi-

štole kal. 6.35 Ranjenega Habra so prepeljali v bolnišnico. Strela pa nihče v okolici ranjenca ni slišal. Zaradi tega so studenski orožniki skupaj z mestno policijo slučaj preiskovali ter se je ugotovilo, da je nekaj ljudi slišalo v koroškem predmestju strel pištole. Ni pa se moglo do sedaj ugotoviti, kdo je strel oddal. Vsekakor je preletela krogla pištole na pol kilometra dolgo progo, preden je daleč na drugi strani Drave zadela delavca Habra v lice ter imela še takšno moč, da je prebila močno plast mišic.

MALI OGLASI

Soba se odda

Odda se spalna soba, spodaj, se odda lahko s hrano in perilom, ali brez, poštenemu moškemu. Vprašajte na 1246 Addison Rd. (123)

Trgovina naprodaj

Proda se Creamery in delikatesna trgovina; proda od \$550 do \$600 na teden. Prodajalna je tukaj že 15 let. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (123)

Soba se odda

Spalna soba se odda v najem poštenemu fantu pri mirni družini. Naslov se izve v uradu tega lista. (124)

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENdicott 4212
Prescription Specialists

DIXIE BEDDING MFG. CO.

6631 St. Clair Ave. HEnderson 1198

Pri nas prenovljemo modroce, žimnice in blazine, zgledata kot nove ali pa naredimo popolnoma nove. Cene so zmerne. Pridite in oglejte si jih sedaj. Postregli bomo najboljše. Mi tudi čistimo preproge. Govorimo slovensko.

V BLAG SPOMIN

FETE OBLETNICE NAŠE NEPOZABNE MATERE

Rose Terček

ki naju je za vedno zapustila 26. maja, 1936.

Let že pet Te zemlja krije, mirno spavaš v grobu tam, solza nama iz očesa lije, srce naše kliče Te zaman.

Zopet kilje cvetje-trata, prišla ljuba je pomlad, vse se zopet je zbudilo, je Ti spavaš pod gomilo.

Ljubljena in draga mati, mirno spavaj pod zemljo, duša Tvoja naj pa srečo živa v raj u blaženo.

Zalujoča otroka

JOSEPHINE in FRANKIE

Cleveland, O., 26. maja, 1941.

Denarne pošiljkatve v Italijo

Kojaki, ki imajo svoje starše, sorodnike in znance v krajih, ki so od prve vojne pod Italijo, bodo storili zelo dobro delo, ako sedaj z denarjem prislokdijo na pomoč bednemu in pomoči potrebnemu ljudstvu. Denar se lahko pošlje v Italijo in to potem kabelna. Tako naročilo je navadno izplačano v osmih dneh. Vsaka pošiljkatve je garantirana. Naročila sprejema in točno odpremlja tvrdka:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Avenue
v Slov. Narodnem Domu

V Jugoslavijo se zaenkrat še ne more poslati denarja, toda vsi znaki kažejo, da bodo tozadnevne zveze kmalu vpostavitvene. O tem se bo takoj poročalo. Pisma pa se lahko pošljejo v vse kraje Jugoslavije, navoljajo pa se isto kot pepelj. Kaker hitro pa ba šaka nova odredba v tem oziru, bo pa naznanjeno. Najbolje je poslati pisma z računo pošto. Poštnina znaša 30 centov.

KOLLANDER vam nagradi prošnje za prvi ali drugi državljanski papir, izpolni tudi razne druge listine, katerih sami ne morete izpolniti in opravljati notarske poste.

Člani nemško-ameriškega kongresa so v New Yorku protestirali proti kazanju naziškega filma "Sieg im Westen" (Zmaga na Zapadu) s tem, da so piketirali gledališče, kjer so kazali ta nazijski film.

Slika nam nudi pogled na največji pregled ameriške armade in orožja izza svetovne vojne. Ta pregled se je vršil v Fort Lewis, Wash., kjer je zbranih 45.000 vojakov v 5000 oddelkih. Na sliki vidimo topniške oddelke s 75 mm topovi.

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

III—KRIŽ

"Naključje je tako hotelo, da s to ženo Jofrido Helgejevo danes praznujeva svoj prihod na domačijo in da bova morala ženitovanje kesneje obhajati, če nama Bog da srečo. Ti, Sigurd, bodi zahvaljen za zvesto sorodniško ljubezen, Vi, mati, pa za to, da ste naju tako sprejeli, kot sem pričakoval od Vašega dobrega, materinskega srca — kolikokrat smo bratje med seboj govorili, da ste najplemenitejša žena in najblažja mati. Zato Vas prosim, izkažite nama to čast in sami tako lepo in krasno pripravite najino poročno posteljo, da bom mogel Jofrido brez sramu povabiti, naj leže tjakaj z mano spat, in prosim Vas, da sami spremito Jofrido v gornjo izbo, da bo kar najbolj spodobno prišla v posteljo, ko njena mati ni več živa, od njenih sorodnic pa nobena ni navzočna —"

Gospod Sigurd je bil že precej pijan, zakrohotal se je:

"Saj sta vendar tudi pri meni spala skupaj — kje sem pa mogel vedeti, mislil sem, da sta že poprej ležala skupaj v isti postelji —"

Gaute je prešerno stresel s svojimi zlatimi lasmi:

"Da, sorodnik — ampak nočoj bo Jofrid, ako Bog da, prvič spala v mojem naročju tukaj na svojem dvoru."

— Vas, ljudje božji, pa prosim, pijte in veselite se nočoj — zdaj ste jo videli, njo, ki bo na Jorundgaardu moja gospodinja — ona ali pa nobena druga, pri Bogu, našem Gospodu, in moji krščanski veri. Pričakujem, da jo boste vsi, možje in žene, spoštovali, od vas, možje, pa pričakujem, da mi boste pomagali, da jo obdržim, in da jo boste branili, kakor se za vas spodobi."

Med splošnim krikom in hrupom, ki je sledil Gautejevemu govoru, se je Kristina tiho odstranila od mize in šepetaje prosila Ingrido, naj gre z njo v podstrešno izbo.

Lepi slavnostni sobani Lavransa Bjorgulfssona je slaba predla tista leta, ko so tam gospodarili Erlendovi sinovi. Kristina je bila nemarnim fantom

V BLAG SPOMIN
FETE OBLETNICE SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE HČERKICE IN SESTRICE

Alice D. Pinculič

ki nas je za vedno zapustila 26. maja, 1936, v starosti sedem let.

Mirno spavaj pod gomilo, dobra naša hčerkica; naša srca krvavijo, ker Te krije jamica.

Prosi za nas, da združili enkrat bomo se prav vsi, skupno bomo spet veselili gori tam nad zvezdami.

Zalujoči ostali:
ANA in MIKE, starši.
SESTRA in BRAT.
Cleveland, O., 26. maja, 1941.

žrtvovala samo toliko postelj in pohištva, kolikor je bilo nujno potrebno, in le malokdaj je dala sobo počediti, ker se ni izplačalo. Komaj je bila soba pospravljena, že je Gaute s tovariši spet nanesel vanjo isto nesnago in iste smeti. Trdovratno je dišalo v njej po moških, ki se po navadi vržejo na posteljo mokri, prepoteni in umazani od dela v gozdu in na paši, dišalo je po hlevu, usnjatih odevah in mokrih psih.

Zdaj sta Kristina in dekla v vsej naglici in kar najbolj sta mogli pometi vse čez prag. Ona je prinesla tenko posteljno perilo, odeje in blazine, prekadlela sobo z brinjem, postavila na malo mizico srebrno kupo z zadnjim požirkom vina, ki ga je še imela pri hiši, belega kruha in voščeno svečo na železnem svečniku ter nato mizico pomaknila k postelji. Zdaj je bilo tukaj tako lepo, kot se je v tem kratkem času pač dalo napraviti.

Na steni iz debelih desak, ki je ločila kamro od velike izbe, je viselo orožje — Erlendovo težko kopje in mali meč, ki ga je po navadi nosil; zatlake in sekače — tudi obedve baltici, Bjorgulfova in Naakkejeva, sta še viseli tukaj. Prav tako dve sekirici, ki so ju sinovi le malokdaj rabili, zakaj zdeli sta se jima prelahki — toda Kristinin oče je bil z njima izrezljal in izdelal vse mogoče stvari, imel je tako lahko in zapeljivo roko, da sta mu služila in nož rabila samo še za izgladitev zadnjih hrapavosti. Kristina je znesla sekire v sosednjo sobo in jih zložila v Erlendovo skrinjo, kjer je hranila njegovo okrvavljeno srajco in sekiro, ki jo je držal v roki, ko je bil smrtno zadet.

Smeje se je Gaute ukazal, naj Lavrans posveti nevesti na izbo. Dečka je to zmedlo, hkrati pa ga je navdal ponos. Kristina je opazila, da Lavrans dobro razume, kako nevarna igra je to nepostavno ženitovanje njegovega brata, toda bil je razposajen in prešeren zavoljo tega znamenitega dogodka — z iskrecimi se očmi je ogledoval Gauteja in njegovo lepo ženo.

Na stopnicah je sveča ugasnila. Jofrid je rekla Kristini: "Gaute Vas ne bi bil smel prositi za to uslugo, čeprav je pijan — nikar ne hodite z menoj, gospodarica. Ne bojte se, ne bom pozabila, da sem zapeljana ženska, pahnjena iz kroga svojih sorodnikov."

"Nič se ne ponižujem, ako ti strežem," je odvrnila Kristina, "dokler moj sin ne zadosti za greh zoper tebe in dokler me ti z vso pravico ne boš mogla imenovati taščo. Le sedi, počesala te bom — prekrasne lase imaš, otrok —"

Ko pa so posli odšli k počitku in je Kristina ležala v svoji postelji, jo je znova obšel nekak nemir — prav za prav je tej Jofridi vendarle več rekla, kot more zagovarjati — za sedaj. Ko pa je tako mlada — in tako jasno je pokazala, da ne zahteva, da bi lepše sodili o njej, kot zasluži — otrok, ki je pobegnil od časti in pokorščine.

Tako je torej — kadar pripeljejo nevesto pred ženitovanjem na dom. Kristina je vzdihnila — nekoč je bila sama pripravljena, da tvega za Erlenda tudi to — ni pa vedela, ali bi bila imela toliko poguma, če bi bila na Husabyju njegova mati. Ne, ne, ne mara otroku tam gori še bolj greniti življenja —

Gospod Sigurd se je še opotekal po sobi — spal naj bi bil

skupaj z Lavransom — precej ginjeno, toda prisrčno dobrohotno je govoril o mladih dveh — ničesar ne bo opustil, samo da jima pripomore do dobrega konca pri tem predrznem početju.

Naslednjega dne je pokazala Jofrid Gautejevi materi vse, kar je prinesla s seboj na dvor — dva mehova z obleko in v majceni skrinjici, narejeni iz mroževega okla, svoj nakit. Kakor bi bila ugenila Kristinine misli, je Jofrid povedala, da je vse to njena last, same njej poklonjene stvari — darila in podedovani predmeti, večidel od matere; očetovega ni ničesar vzela s seboj.

Kristina je otožno sedela tamkaj in si z roko podpirala brado. Mislila je na isto noč pred davnim časom, ko je sama spravljala svoj nakit v skrinjico, da bi jo popihala od doma — večidel tega, kar je zložila vanjo, so bila darila staršev, ki jih je na skrivaj ogoljufala in ki jih je hotela potem pred vsem svetom razalžiti in ogoljufati —

— A če je vse to Jofridina last in dediščina po materi samo v nakitu, potem mora biti iz neznansko bogate hiše. Stvari, ki jih je videla pred seboj, je Kristina cenila na več kot trideset mark v kovanim srebru — samo škrlatna obleka z belim krznom in srebrnimi zaponkami ter zraven spadajoča oglavnica s svileni podlogc sta gotovo veljali do deset ali dvanajst mark. Ako se bo hotel dekletov oče spraviti z Gautejem, bo to prav in lepo — toda njenega sina nikakor ni mogoče imeti za enakovrednega ženina tej nevesti. Ako pa bo Helge Gauteja tako pestil, kolikor ima pravice in moči, potem se nič dobrega ne obeta.

"Tale prstan," je rekla Jofrid, "je vedno nosila moja mati — ako ga sprejmete, gospodarica, potem bom vedela, da me ne sodite tako strogo, kot bi človek pričakoval od dobre žene iz odličnega rodu."

"No, potem se moram pač potruditi, da ti bom nadomestovala mater," je smehljaje se rekla Kristina in si nateknila prstan na roko. Bil je to majhen srebrn prstan z lepim belim ahatom, in Kristini se je zdelo, da ga ima deklica za po-

sebnost dragocenost, ker je bil spomin na njeno mater. "Zdaj pa se ti moram seveda oddolžiti." — Prinesla je svojo skrinjico in izbrala zlati prstan s safirji. "Ta prstan mi je njegov oče položil na posteljo, ko sem rodila Gauteja."

Jofrid ga je vzela in ji poljubila roko. "Jaz pa sem si nameravala izprostiti od Vas drugega povračila — mati", tako ljubko se je nasmehnila. "Ne bojte se, Gaute ni pripeljal domov leno ali zanikarne ženske. Ampak delovne obleke nimam primerne. Dajte mi kakšno svojo ponošeno in dovolite, da Vam pomagam. Morda Vam bom potem kmalu bolj všeč, kot smem zdaj pričakovati —"

Potem pa je morala Kristina dekletu pokazati, kaj ima v v skrinjah, in Jofrid je tako hvalila njena lepa ročna dela, da ji je Kristina marsikaj pokazala — med drugim dve plateni rjuhi s svilenimi čipkami, brisačo z modrim robom, lep kos tkanine in nazadnje dolgo stensko preprogo s sokoljim lovom. "Zelim, da bi te stvari

ne zapustile našega dvora — in z božjo ter Naše ljube Gospe pomočjo bo ta hiša nekoč tvoja." Nato sta takoj odšli proti kaščam onkraj dvorišča — tako sta preživeli več prijetnih ur.

Kristina je hotela dati Jofridi svojo zeleno raševinasto obleko z vtkanimi črnimi vzorci — toda Jofridi se je zdela mnogo predebra za delovno obleko. Ubožica, gotovo se hoče tašči prikupiti, je pomislila Kristina in zatajila smehljaj. Končno sta našli staro rjavo haljino in Jofrid je pripomnila, da bi ji bila prav, ako jo spodaj odreže in pod pazduhama ter na kolmicah prišije zaplate. Vsa v ognju si je takoj izposodila škarje, iglo in prejo ter se lotila krpanja. Tudi Kristina je vzela v roke neko delo in tako sta ženski sedeli skupaj, ko sta Gaute in gospod Sigurd prišla k večerji.

III

Kristina je srčno rada priznavala, da je Jofrid dobra gospodinja. Ako pojde vse dobro, je bila Gauteju sreča mila —

To pač ni preveč prijateljska pošiljka angleških mornarjev nacijem. Slika nam kaže angleške mornarje, ko pripravljajo torpedo na angleškem rušilcu v bojnih na Atlantiku. Torpedo namažejo s posebno mastjo, da lepše zdrsi, ka je izstreljeno.

zakaj potem bo dobil ženo, ki je prav tako marljiva in gospodarna kot bogata in lepa. Sama bi mu ne bila mogla najti bolj sposobne žene, ki bi bila njena naslednica na Jorundgaardu — pa naj bi jo bila iskala po vsej Norveški. Zato je ob neki priliki rekla, — in potem sama ni vedela, kako so se ji bile te besede izmuznile iz ust — da bo tistega dne, ko bo Jofrid Helgejeva postala Gautejeva zakonska žena, izročila mladi gospodinjki ključce in se z Lavransom preselila v staro hišo.

Kesneje si je kajpak mislila, da bi bila morala to natančneje preudariti, preden je prišla z besedo na dan. Pri razgovorih z Jofrido se je zdaj že večkrat prenagljala —

Kaj je milijarda
Po svetovni vojni je postala milijarda, to je tisoč milijonov, že kar navadna številka. Če računamo sto šilingov za milijon kron, potem predstavlja tisoč stotakov eno milijardo kron. Je že lepo število, kaj? V kilogramu koruze je 2000 zrn, za eno milijardo koruznih zrn bi bilo potem treba 500 tona koruznih zrn po deset ton. Če bi kdò zrna štel in jih v minutni naštel sto, ter bi štel dnevno osem ur, bi moral šteti 57 let, da bi prišel do milijarde. Če bi kdò od leta Kristusovega rojstva pa do danes porabil sto šilingov letno, bi bil zadnji šiling ene milijarde porabljen šele leta 2739. Milijarda je torej nekaj, ne?

Takile vojaki so se upirali v Iraqu angleškim četam. V London so prispela poročila, da so bile pretrgane zveze za dobavo olja, a sedaj je že vse poravnano. To je bilo posebno važnega pomena za mornarico na Sredozemskem morju.

Gornja slika nam kaže prizor ob ustaličenju prvega predsednika Zed. držav, George Washingtona, ki je bil ustoličen 30. aprila 1789 v New Yorku, ki je bilo prvo glavno mesto Zed. držav.

Zaupanje

MODRI TRGOVCI
POKAŽEJO SVOJE
ZAUPLANJE V
NAKUPOVALNO
MOČ SLOVENSKEGA
NARODA V
CLEVELANDU S TEM,
DA OGLAŠAJO V

Ameriški Domovini
najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628